

VEPE

Yksintehtäviä vesipelastusharjoituksia
kuivalla maalla & vedessä / Merja Tornikoski

Yksin tehtäviä vesipelastusharjoituksia kuivalla maalla sekä vedessä

Vaikka vesipelastus harrastuksena onkin toimintaa, johon yleensä tarvitaan paljon avustajia, avustajien puute ei ole syy jättää harjoittelu kokonaan tekemättä. Esim. kesämökillä tai kotimaan lomamatkoilla koiran kanssa voi harjoitella monia vepessä tarvittavia taitoja jopa yksinkin, jos vain uimamahdollisuus ja edes jotakin oheisrekvisiittaa löytyy. Lisäksi vepessä tarvitaan monia sellaisia taitoja, joita voi kuivaharjoitella jopa talvella, joko yksin tai avustajien kanssa.

Ensiksi perusteet kuntoon: ohjaajan kanssa uiminen, suuntaliikkeitä, kiertämistä ja rannalla odottaminen.

Monet yksin tehtävistä harjoituksista vaativat sen, että ohjaaja on itse valmis menemään veteen. Tämän ei pitäisi olla ongelma kenellekään vepeharrastajalle, koska olisi suotavaa, että harjoituksissa muutenkin ohjaaja on tarvittaessa valmis menemään veteen, joko opettamaan koira tai vähintäänkin treeniryhmän hukkuvaksi omalla vuorollaan. Uimahalukkuuttaan voi parantaa hankkimalla märkäpuvun (tai kuivapuvun), joka sekä pitää uimarin lämpimänä että suojaa häntä koiran kynsiltä ja muilta naarmuilta.

On hyvä opettaa koira siihen, että se sietää ihmistä ja erityisesti omaa ohjaajaansa vedessä ilman, että yrittää pelastaa tätä tai häiritsee esim. raapimalla. Koiralle pitäisi heti alusta asti tehdä selväksi, että hukkuvan pelastaminen on liike, jota tehdään vain oikeasta ärsykkeestä eli silloin, kun hukkuva pärskii ja heiluttaa dummya ja/tai koiralle annetaan pelastuskäsky. Muulloin vedessä olevia ihmisiä koira ei saa häiritä! Tämä opetetaan parhaiten sillä, että ohjaaja ui koiran kanssa rauhallista matkauintia ja teettää erilaisia tehtäviä samalla kun on itse vedessä koiran kanssa. Tällaiset harjoitukset ovat erittäin hyviä sekä koiran uimakunnolle ja -tekniikalle että ohjattavuudelle.

Mikäli koira on jo oppinut sellaisen käyttäytymismallin, että uiminen ohjaajan vierellä ei onnistu (koira alkaa paimentaa, raapia, näykkii, kiertää ympyrää, haukkua, tms.), kannattaa varta vasten tehdä harjoituksia yhdessä uimisen mahdollistamiseksi. Yleensä koiran kanssa uiminen onnistuu siten, että koiralla on päällä valjaat tai pelastusliivit, ohjaaja on koiran takana ja ottaa tukevan otteen valjaiden kaula- tai rintaosasta mahdollisimman alhaalta, ja ohjaa koiran uimaan samaan suuntaan itsensä kanssa. On tärkeää, että ote on tosiaankin valjaiden alaosasta, sillä selän päältä tai ylhäältä kaulaosasta otettu ote jättää ketterälle koiralle vielä mahdollisuuden päästä kääntymään ympäri ja häiritsemään ohjaajaa. Huomaa, että uudessa valjaita käytettäessä on

'Yhdessä koiran kanssa uiminen onnistuu siten, että koiralla on päällä valjaat tai pelastusliivit, ohjaaja on koiran takana ja ottaa tukevan otteen valjaiden kaula- tai rintaosasta mahdollisimman alhaalta, ja ohjaa koiran uimaan samaan suuntaan itsensä kanssa.' (Kuvaushetkellä veden lämpötila oli +7°, siksi uimarilla on päällään kuivapuku.)

tärkeää, että valjaat istuvat hyvin ja koira ei saa vahingossa etujalkojaan kaula- tai rintaremmiin väliin. Vaikka muussa käytössä ns. Y-valjaat ovatkin ergonomisimmat, edellämainitusta syystä uimiseen sopivat myös valjaat, joissa rintahihna menee poikittain koiran rinnan päältä. Y-valjaatkin käyvät, jos ne istuvat koiran päällä riittävän napakasti.

Mikäli löytää jostakin hyvin loivasti syvenevän rannan, koiran kanssa uimista voi harjoitella myös siten, että ohjaaja kahlaa ja koira ui hänen vierellään. Tässä on etuna se, että ohjaajalla on jalat koko ajan pohjassa ja siksi tilannetta on helpompi hallita, jos koira pyrkii tulemaan liian lähelle. Jotkut koirat hermostuvat vasta siinä vaiheessa, kun ohjaajan pää on vedenpinnan tasolla, joten kahlatessa siihenkin voi totuttaa koira eriytyksissä.

Uudessa koiralle kannattaa opettaa myös suuntakäskyjä. Suuntakäskyistä on vepessä hyötyä etenkin silloin, kun koiralla on vaikeuksia hahmottaa vedessä olevia kohteita. Kahden veneen liikkeissä koira saattaa sääolosuhteiden takia tai huonon ajoituksen vuoksi olla uimassa kohteen ohi, mutta hyvin opetellulla suuntakäskyllä tilanne voidaan vielä pelastaa. Erityistä hyötyä suuntakäskyistä voi olla tilanteissa, jossa koira ottaa rantaantuloa varten uintilinjakseen jonkun muun kuin maalitolppien suunnan. Koiralle kannattaa kyllä erikseen opettaa myös maalitolppien väliin uiminen, mutta varsinkin kauempana ulapalla väärän suunnan ottaneen koiran uintilinjaa voi yrittää korjata myös suuntakäskyllä.

Itse opetan erikseen sekä ”oikea”/”vasen” -käskyt että kädellä näytettävän suunnan. Varsinaiset suuntakäskyt tarkoittavat aina suuntaa suhteessa koiraan, kädellä näytettävä suunta ohjaa koiran etenemään osoitettuun suuntaan (itse käytän siihen käskyä ”tonne” ja käsimerkki, vaihtoehtona on myös käyttää käskyä ”tuo” tms., koska vepessä ja muissakin lajeissa tämä

usein liittyy liikkeisiin, joissa koiran pitää ottaa suuhunsa joku esine). Kuivalla maalla näitä tarvitaan mm. tokon ohjatussa noudossa, joten toko-harrastajilta voi saada hyviä lisävihjeitä tämän osion harjoitteluun. Treenin voi kuivalla maalla aloittaa vaikkapa laittamalla maahan kaksi tennispalloa tai muuta keskenään samanlaista esinettä, jättämällä koiran seisomaan vähän etuviistoon niiden eteen ja ohjaamalla koira hakemaan halutunpuoleinen esine. Erityisesti käsimerkillä näytettyä suuntaa on hyvä harjoitella useista eri kohdista esineisiin nähden, eli välillä koira seisomassa selin ohjaajaan päin, välillä naama ohjaajaan päin. Kun suoritus alkaa olla varma, koiran paikkaa suhteessa esineisiin voi muuttaa myös siten, että välillä koira on lähempänä ”väärää” esinettä, mutta sen pitää kuitenkin kuunnella suuntakäsky ja mennä hakemaan kauempana oleva esine.

Kun koira osaa suunnat kuivalla maalla, sen jälkeen niitä voi uudessa harjoitella esim. laittamalla veteen kaksi samanlaista esinettä noin kymmenen metrin päähän toisistaan ja aluksi uimalla koiran kanssa niitä kohti, ohjaaja taas koiran takana koira käskyttämässä.

Hyödyllinen käsky on myös ”kierrä”, jonka saatuaan koiran tulisi kiertää edessään oleva este (poiju, vene, uimari). Etenkin nykyisten vepesääntöjen mukaisessa voittajaluokan pelastamisessa kiertäminen on kaikkein varmin tapa saada liike onnistumaan, jotta pelastettava yltyä tarttumaan pelastusrenkaaseen. Muissa liikkeissä kierrä-käskyllä voidaan tilanteita pelastaa, jos koira on tekemässä virhettä. Esimerkiksi jos koira on voittajaluokan veneen hakuliikkeessä uimassa veneen väärältä puolelta, kierrä-käskyllä se saadaan kiertämään vene ja löytämään köysi. Myös köydenvienti-liikkeessä koira voidaan harjoituksissa välillä pyytää kiertämään vene luovutuksen jälkeen, jolloin se oppii pysyttelemään lähellä venettä (riski köyden pudottamisesta liian aikaisin

vähenee), kuuntelemaan ohjaajan käskyjä (riski tehdä omia päätelmiään ja esim. tarrata köyteen uudestaan kiinni vähenee), ja veneen kierrettyään se helpommin ottaa suunnan kohti rantaa ja ohjaajaa (riski siitä, että se kiinnostuu köydestä uudestaan vähenee). Mikäli koiralle halutaan opettaa hukkuvan pelastaminen siten, että hukkuva ottaa kiinni koiran valjaista eikä koira hukkuvan patukasta, kiertämiskäsky on erittäin tärkeä, koska ilman hukkuvan kiertämistä koira voi helposti kääntyä takaisin rantaan päin sen verran kaukana, että hukkuva ei välttämättä saa otetta valjaista (vastaava ongelma kuin voittajaluokan pelastusrenkaan kanssa). Patukkapelastaminenkin voidaan ihan hyvin opettaa kiertämällä, koska silloin koira usein saa patukasta paremman otteen kuin kiepsahtamalla patukka suussa hukkuvan edessä takaisin rantaa kohti.

Kiertämisliikkeenkin perusteet on taas kerran syytä opettaa kuivalla maalla vaikkapa puuta, lipputankoa tai tuolia käyttäen. Periaatteessa ei ole väliä, kiertääkö koira halutun esineen aina myötä- vai vastapäivään vai annetaanko sen itse valita suunta. Halutessaan voi tuki opettaa myös eri käskyt eri kiertosuunnille. Monille koirille on kuitenkin luontaista tarjota kiertämistä, kuten kääntymistäkin, aina tiettyyn suuntaan, joten kannattaa käyttää vähän aikaa sen selvittämiseen, mikä omalle koiralle -- jos mikään -- on preferoitu suunta. Vepessä on etua siitä, että ohjaaja tietää koiransa kiertävän aina tiettyyn suuntaan, koska sitten esim. pelastusrenkaan voi antaa koiralle aina tietyllä tavalla.

Kun koira osaa liikkeen kuivalla maalla eri paikoissa ja erilaisille kohteille, siirretään harjoitukset taas veteen. Ohjaaja ja koira voivat aluksi yhdessä uida kohti poijua tai muuta kohdetta, ja kun he ovat suhteellisen lähellä kohdetta, koira lähetetään kiertämään se, ohjaajan pysytellessä paikallaan ja ollessa valmiina palkitsemaan koira sen kääntyessä kohteen

’Uimatekniikka- ja suuntaharjoituksia. Koiralla aluksi pelastusliivit päällä, jolloin sitä on helpompi ohjailta fyysisestikin, jos se yrittää tulla liian lähelle ohjaajaa tai esim. luulee tulevansa pelastamaan hukkuva.’

Hukkuvan pelastamista ilman avustajaa. Koira on paikallaolossa, kunnes uimasillaan oleva ohjaaja kutsuu sen pelastamispuuhiin.

ympäri. Suoritusvarmuuden kasvaessa sekä palkitsemispaikan että koiran ja ohjaajan välistä etäisyyttä kasvatetaan ja lopulta ohjaaja voi olla kuivalla maalla tai veneessä ja lähettää koiran kiertämään. Vedessäkin kiertämistä kannattaa harjoitella useilla erityyppisillä kohteilla, jotta koira osaa yleistää käskyn tarvittaessa mihin tahansa, myös isoon esineeseen kuten veneeseen sekä aktiiviseen ”esineeseen” kuten uimariin. On hyvä huomata, että kiertäminen on monien koirien mielestä kiva ja palkitseva liike ja voi nopeasti muodostua vahvaksi toiminnoksi, joten pedanttinen kouluttaja pyrkii saamaan sen ärsykekontrolliin, jotta koira ei tarjoaisi kiertämistä ratkaisuna kaikkeen. Etenkin automaationa tarjottava poijun kiertäminen voi aiheuttaa suorituksissa turhia viivästyksiä.

Koiralle on syytä myös opettaa luotettava paikallaolo, jotta sen voi jättää rannalle, vaikka omistaja menisi yksin veteen. Yksinharjoittelussa tämä on käytännössä välttämätöntä. Ei ole varsinaisesti väliä, onko asento istuminen, seisominen vai makaaminen, mutta ainakin paikallaistumista voidaan hyödyntää hyvin monipuolisesti ja se vastaa myös useimpien vepeilijöiden alkuasentoa, joten sitä voi ainakin suositella. Tätäkin on hyvä harjoitella ensiksi kuivalla maalla ja sitten rauhassa erikseen muiden uimatreenien yhteydessä. Muutenhan harjoitus on samantyylinen kuin toko- tai pk-paikallaolon harjoittelu: koira jätetään paikallaoloon rannalle, ohjaaja menee veteen ja aluksi vaikka vain kahlaa vähän matkaa ja palaa sitten palkitsemaan koiran. Mitä varmemmaksi koira oppii, sitä pidemmälle ohjaaja voi mennä ja myös uida samalla. Kun paikallaolo on varma, ohjaaja voi välillä

kutsua koiran mukaan uimaan ja välillä vain palaa rantaan palkitsemaan ja vapauttamaan koiran. Tärkeää on, että koira oppii olemaan ottamatta varaslähtöä eli kuuntelee ja kunnioittaa annettuja käskyjä. Koira kokee yleensä voimakkaaksi vahvisteksi sen, että pääsee paikallaolosta suorittamaan, mutta koska varaslähdön ottaneen koiran palauttaminen vedestä takaisin paikallaoloon on vaikeampaa kuin kuivalla maalla, vaatii tämä treenivaihe ohjaajalta hyvää tilannetajua.

Varsinaisen paikallaolon lisäksi on yksintreeniä varten erittäin hyödyllistä opettaa koiralle paikallaan odottaminen joku esine suussa (esim. istuu rannalla dummy suussa), ja vielä erikseen sille kannattaa opettaa käsky, jolla se ottaa suuhunsa maassa vieressään olevan esineen, kun se huudetaan uimaan. Käytän itse käskyä ”ota”, jolloin koiran tulisi ottaa lähinnä sitä maassa oleva esine.

Näillä variaatioilla pystyy harjoittelemaan ällistytävän määrän erilaisia liikkeitä.

MAALITOLPPIEN VÄLIIN TULEMINEN

Useimmat koirat pystyvät suorittamaan soveltuvuuskokeen ja alokasluokan ilman, että niiden tarvitsee tajuta maalitolpista yhtään mitään -- nehan vain uivat suoraan omaa ohjaajaa (tai apuohjaajaa) kohti. Ylemmissä luokissa koiralta vaaditaan kuitenkin paljon tarkempaa ymmärrystä siitä, missä kohdassa sen pitää tulla rantaan. Tämä on korostunut nykyisissä säännöissä ja vinoissa poijulinjoissa.

Käytännössä koira voi hahmottaa halutun rantaantulokohdan kolmen eri avun kautta: kohta on aina se, mistä koira meni veteen tai

veneeseen, sen molemmilla puolilla on maalitolppa, ja sen tuntumassa seisoo tuomari (alokasluokassa myös ohjaaja/apuohjaaja itse). Viisas kouluttaja käyttää näitä kaikkia seikkoja hyväkseen, eli harjoituksissa vahvistetaan rantaantulokohdan kytkeytymistä kaikkiin näistä vihjeistä, yhdessä ja erikseen.

Kun teet vesiharjoittelua, mieltä aina, mistä kohdasta haluat koiran tulevan takaisin rantaan. Jos rannassa on maalitolpat ja haluat koiran tulevan maalitolppien väliin, aloita harjoitukset rannasta tolppien keskeltä, lähetä koira aina liikkeelle tolppien välistä ja vaadi liikkeen lopetus rantaan tolppien väliin. Mikäli harjoittelet vain yhdessä uimista tms., ei ole niin väliä, mihin liike loppuu, mutta mikäli on odotettavissa, että rantaan tulo tapahtuu muualle kuin tolppien väliin, sitä ei kannata tolppien välistä myöskään aloittaa, tai fiksuinta on ottaa tolpat kokonaan pois.

Yksi mahdollinen tapa on opettaa koiralle joka paikassa -- myös veneretkillä ym. -- että rantaan takaisin tullaan kohtaan, josta veteen mentiin. Tämä on koiralle selkeä toimintamalli, ja koiralle voi myös jättää merkiksi jonkun kohde-esineen (higna, ruokapurkki, tms.) ja opettaa erillisen rantaantulokäskyn kohti kohdetta. Varsinaisissa vepetreeneissä voi siten käyttää kohde-esinettä myös maalitolppien välissä taaempana, ja kokeita varten esine häivytetään. Koiralle voidaan silti antaa mielikuva esineen jättämisestä rantaan, esim. kumartua tolppien väliin, koskea maata ja sanoa ”rantapurkki” tms.

Maalitolppien väliin ohjautumistakin kannattaa kuivaharjoitella, eli opettaa koira itse

hakeutumaan maassa olevien tolppien väliin. Rekvisiittana voi käyttää esim. ämpäreissä olevaan hiekkaan iskettyjä keppejä, harjanvarsia tai agilitytolpan kaltaisia tolppia. Netistä saa varsin edullisesti sarjan, jossa on useita värikäitä agilitykeppejä, joiden päässä on piikki, jonka avulla ne saa pysymään nurmikolla tai hiekalla. Sarjan voi vaikka ostaa kimppeaan kavereiden kanssa, jos ei itse tarvitse useampia tolppia.

Harjoittelu muistuttaa aika paljon tottelevaisuuskokeen ruutuliiikettä eli merkitylle paikalle lähettämistä. Koiralle voidaan avuksi näyttää suunta, mutta sen pitäisi itse oppia hakeutumaan juuri tolppien väliin. Toinen vaihtoehto on, että koira opetetaan kosketamaan kyljellään/päällään jompaa kumpaa tolppaa. Tämän tavan perusteluna on se, että koiran saattaa olla helpompi oppia ”tolppaan koskeminen” kuin abstraktimpi ”tolppien väliin tuleminen”. Riskinä siinä on tietysti se, että koira voi mennäkin maalitolppien ulkopuolelta, eli koskee tolpan ulkosyrjään. Toisaalta tällöinkin pistemenetys on vain yksi piste, ja jos vaihtoehtona on riski siitä, että koira ei ollenkaan hahmota tolppia vaan ottaa omapäisesti suunnan jonnekin muualle rantaan, yksi virhepiste on tietysti paljon suotavampaa kuin pahimmillaan kymmenien metrien ohitus.

Maalitolppien väliin tulemistä voi kuivalla maalla opettaa joko sheippaamalla koira tarjoamaan maalitolppien väliin hakeutumista tai käyttämällä aluksi jotakin kohdetta tolppien takana.

Sheippaaminen tehdään aluksi siten, että jätetään koira tolppien toiselle puolelle paikallaoloon tai avustajan pitämäksi ensiksi muutamien metrin päähän tolppista, mennään itse tolppien toiselle puolelle, ja annetaan koiran sitten vapaasti liikkua. Se todennäköisesti tulee ohjaajaa kohti tolppien välistä, jolloin se palkitaan namilla tai lelulla. Klikkerin tai vastaavan palkkasanan käyttö tässä heti oikean paikan löydyttyä nopeuttaa oikean asian tajuamista. Kun tästä on tehty riittävästi toistoja, koiran alkupaikkaa aletaan vaihdella suorasta linjasta vähän eri sivuille. Seuraavassa vaiheessa ohjaaja voi olla myös samalla puolella tolppia kuin koira, eli koiran pitäisi itse alkaa hakeutua tolppien väliin, minkä jälkeen se saa naksautuksen tai palkkasanan, ja palkka heitetään sen taakse siten, että vahvistetaan suuntaa tolppien välistä eteenpäin eli ”rantaan”. Käskysana ”portti”, ”maali” tms. liitetään tehtävään vasta sitten, kun koira itse useimmiten tarjoaa oikeaa toimintoa.

Jos sheippaaminen ei ole koirakolle tuttua tai jos haluaa liittää maalitolppiin myös jonkun muun konkreettisen kohteen (”ranta-purkki” tms.), tehtävää aletaan harjoitella ensimmäisessä vaiheessa kuten edellä, mutta jo varhaisemmassa vaiheessa otetaan mukaan käsky, jonka on tarkoitus yhdistyä koiran mie-

lessä luvaksi etsiä namipurkki tolppien takaa. Kun koira on muutamia kertoja suunnistanut tolppien väliin ohjaajan ja namipurkin (tai lelun, tms.) luokse, jätetään namipurkki maalin taakse, mennään itse koiran kanssa samalle puolelle, lähetetään se käskyllä maalitolppien väliin ja samalla keuhataan sitä ja annetaan lupa ottaa palkkio (jota kohti se todennäköisesti oli jo menossakin). Seuraavassa vaiheessa nimi tai lelu häivytetään, eli koira lähetetään käskyllä kohtaan, josta se aiemmin sai palkkion, ja samalla hetkellä sitä keuhataan ja heitetään sille palkkio. Sitten voidaan lisätä matkaa pienin askelin, ja ottaa lähetys myös hiukan vinosta suunnasta tolppiin nähden, vaihdellen eri puolia.

Harjoitusta kannattaa vaihdella kuivalla maalla myös siten, että maalitolpat viedään eri

kerroilla vähän eri paikkaan, jotta koira oppii nimenomaan hahmottamaan tolpat eikä tiettyä kohtaa maastossa. Hyviä harjoituksia ovat myös sellaiset, että portteja on laitettu valmiiksi useita eri kohtiin, ja ohjaaja kulkee koiran mukana maalilta toiselle, lähettämällä koiran aina yhden portin läpi, palkiten siitä ja siirtyen sitten seuraavalle.

Mikäli koiralla on vaikeuksia irrota ohjaajasta riittävän kauas, eli se kääntyy ohjaajaa kohti jo ennen tolppien väliin menemistä tai muuten ei tarjoa oikeaa käytöstä vaan alkaa esim. haukkua, palata takaisin ohjaajan luokse, pyöriskellä tolppien luona tms., kannattaa harjoituksissa palata tilanteeseen, jossa palkkion saa riittävän kaukaa maalitolppien takaa tai ottaa mukaan avustaja, joka antaa palkkion kauempana portin takana. Kummassakin

Maalitolppaharjoitus kuivalla maalla.

Maalitolppaharjoitus vedessä. Alkuvaiheessa koira saa palkaksi pallon heti, kun on tullut tolppien välistä.

tilanteessa on syytä muistaa, että tarkoitus on opettaa koira kohdistamaan liike maalitolppien eikä palkkion tai avustajan mukaan, ja siksi ohjaajan tulee kehua koira juuri, kun se on mennyt portin läpi, ja palkkion/avustajan sijaintia tolppien takana vaihdetaan hiukan joka kerta.

Vesiharjoitteluna pelkkää maaliin tuloa kannattaa harjoitella sekä siten, että ohjaaja on kuivalla maalla että ohjaajan ollessa vedessä. Näin tulee opeteltua sekä ”ohjaajaa kohti, tolppien väliin” että ”ohjaajasta pois päin, tolppien väliin” -tilanteet, joita kumpiakkin tarvitaan, viimeistään ylempiin luokkiin siirryttäessä.

Harjoituksena yksinkertaisin on sellainen, että koira ja ohjaaja ovat kuivalla maalla maalitolppien välissä, ohjaaja heittää lelun veteen, käskkee koiran hakemaan lelun, ja pyrkii saamaan koiran tulemaan tolppien välistä takaisin rantaan lelua luovuttamaan (esim. vaihtamaan sen nimiin, toiseen leluun tai uuteen leikkiin samalla lelulla). Tässä harjoittelutavassa ongelmana on se, että koira ei välttämättä hahmota maalitolppien merkitystä, koska tuo lelua ensisijaisesti suoraan omistajalle. Lisäksi jos koira syystä tai toisesta kiertää tolpat (esim. lelun ajelehdittua aallokossa kauemmas maalilinjalta), voi olla vaikeata korjata se tekemään oikein -- koira saattaa kiertää tolpan ja tulla ohjaajan luokse tarjoamaan lelua, jolloin leikkiä ainakaan samalla lelulla on mahdotonta jatkaa ”oikeaoppisesti” (koira saisi uuden leikin palkkioksi väärästä suorituksesta), ja jos koira yleensä palkitaan esim. namilla, se ei välttämättä ymmärrä, miksi ei tuossa tilanteessa saa palkkiotaan, vaikka toi esineen ohjaajalle. Tätä harjoitusta voi silti tehdä tilanteissa, joissa ohjaaja on etukäteen lähes varma koiran onnistumisesta, sekä myöhemmin, kun sen voi jo olettaa hahmottaneen maalitolppien merkityksen. Näissäkin harjoituksissa kannattaa maaliin tuleminen vihjesanaa vahvistaa aina, kun koira tekee oikein. Eli koiran uudessa tolppien välistä omistajan luokse sanotaan valittu käskysana (”portti”, ”maali”, tms.), kehuaan koira ja palkitaan se.

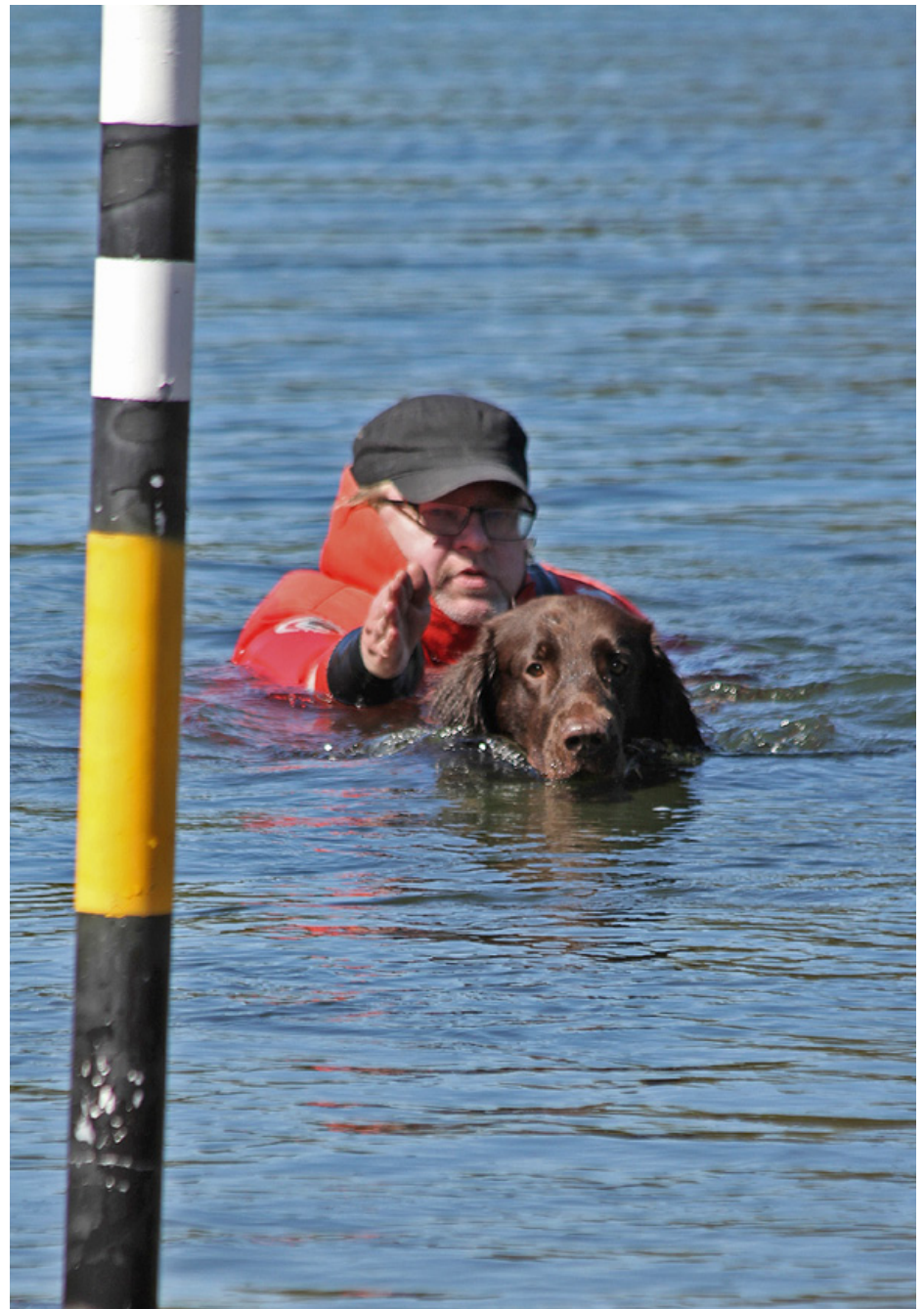
Selkeämpi vedessä tehtävä maaliintuloharjoitus on sellainen, että ohjaaja menee itse veteen koiran kanssa. Kumpikin on uimasillaan melko lähellä maalia, ohjaaja antaa kuivaharjoittelussa jo käytetyn maaliintulokäskyn ja lopputreeni tehdään kuten kuivaharjoittelussa, eli koira saa palkkion tolppien välistä rantautuessaan. Harjoitusta vaihdellaan ja vaikeutetaan koiran oppiessa: ensiksi voidaan lisätä matkaa, sitten otetaan erilaisia tulokulmia, ja lopuksi ohjaaja voi irtautua koirasta vähän eri suuntaan ennen lähetyskäskyä. Lisää vaikeusasteita ja lähemmäs todellisia vepekoetilanteita päästään antamalla koiralle tolppien väliin haettavaksi esineeksi joku tavallista uimalelua hankalampi esine, vaikkapa köyteen kiinnitetty osittain täytetty iso vesikanisteri tai vastaava, jonka

tuomiseksi tolppien väliin koiran pitää etenkin kovassa tuulessa jo vähän tehdä töitäkin. Tällä tavalla vahvistetaan tolppien merkitystä ja kasvatetaan koiran työskentelysitkeyttä, jotta se ei ottaisi suorinta linjaa rantaan. Samalla koiralle kannattaa pedanttisesti opettaa kyseisen esineen tuominen paitsi tolppien väliin, myös perille rantaan asti, mieluiten kunnolla kuivalle maalle asti (aluksi ohjaajan käteen, myöhemmin esim. palkkapurkille). Monilla koirilla on taipumus luonnostaan irrottaa hinnattavan veneen köydestä kohdassa, jossa niiden jalat yltyvät pohjaan, ja pahimmillaan se tapahtuu kokeessa ennen maalitolppia.

Myös vedessä kannattaa tolppien sijaintia ehdottomasti vaihdella, jottei koira opi suunnistamaan vain tiettyyn, tuttuun kohtaan rannassa.

VEENEEN HAKEMINEN

Veneenhakuliike on liikkeenä sellainen, että siihen normaalitreeneissä tarvitaan useitakin avustajia: soutaja, köyden antaja, ja ylempien luokkien liikkeissä vielä toiseenkin veneeseen avustavaa väkeä. Niinpä ei ehkä ensimmäisenä tule mieleen, että näitäkin voi halutessaan harjoitella itseksensä. Liikkeistä ei silloin tietenkään tule ihan koesääntöjen mukaisia, mutta toisaalta näiden harjoitusten avulla koira oppii toimimaan monenlaisissa tilanteissa ja kuuntelemaan hyvin ohjaajan käskyjä. Veneenhakuliikkeen harjoittelemista ei kannata edes jättää välistä, vaikka ei minkäänlaista venettä omistaisikaan. ”Veneen” voi tehdä itselleen yksinkertaisimmillaan vesikanisterista ja narusta, tai kiinnittää köyden uimapatjaan, uimaleluun tai parilla kymppillä ostettuun lasten kumiveneeseen.

'Veneenhakuliikkeen harjoittelemista ei kannata jättää välistä, vaikka ei minkäänlaista venettä omistaisikaan. "Veneen" voi tehdä itselleen yksinkertaisimmillaan vesikanisterista ja narusta, tai kiinnittää köyden uimapatjaan, uimaleluun tai parilla kymppillä ostettuun lasten kumiveneeseen.'

Yhden veneen hakemista voi harjoitella siten, että koira jätetään odottamaan maalialueelle paikallaoloon ja ohjaaja soutaa veneen poijulle. Ohjaajalle helpoimmassa mutta koiralle vähän haastavammassa tapauksessa ohjaaja kutsuu veneestä koiran hakemaan venettä ja antaa tai heittää köyden koiralle, jonka tulee sitten osata vetää vene rantaan tolppien väliin. Tällöin koiran tulee luonnollisesti jo osata hakentua hyvin maalitolppien väliin tai rannalla olevaan kohteeseen, oltava hyvin ohjattavissa takaapäin, tai sitten liike tehdään niin läheltä rantaa, että koira varmasti onnistuu.

Toinen vaihtoehto on, että ohjaaja jättää veneen poijun tuntumaan kellumaan ja palaa rantaan uiden. Tyynellä säällä ja veneen sopivasti poijun viereen ylätuuleen asetellen se todennäköisesti pysyy paikallaan. Rannasta koira lähetetään hakemaan vene, jonka köysi on valmiiksi vedessä.

Veneen voidaan myös antaa ajelhtia tuulen tai aaltojen mukana, jos tuuli ei ole liian kova. Tässä täytyy huomioida, että tyhjä vene lähtee tuulenpuuskan mukana joskus todella vauhdikkaasti, joten liikkeestä voi yllättäen tulla vähän erilainen kuin ohjaaja oli suunnitellut. Asiaa voi auttaa lastaamalla tyhjään veneeseen painoksi vesikanistereita (jotka ovat aina turvallisia käyttää lisäpainoina siksi, että neutraalina ne kelluvat, vaikka vene jostakin syystä täytyisi vedellä).

Jos koira on tottunut siihen, että ohjaaja voi olla mukana vedessä uimassa, kun koira suorittaa tehtäviä, tässä liikkeessä voi erinomaisen hyvin mennä aluksi mukaan veteen. Silloin ohjaaja pysyttelee rauhallisesti uiskennellen sivummalla lähinnä statistina, mutta pystyy varmistamaan, että koira ensinnäkin etenee oikein veneelle ja toisaalta tuo sen takaisin nimenomaan maalitolppien väliin eikä suorinta reittiä rantaan, jos vene on ajelhtinut paljonkin sivuun maalilinjalta.

Mikäli käytössä on kaksi venettä, tai toisena veneenä esim. lasten kumivene, uimapatja, tms., voidaan harjoitella myös kahden veneen liikkeitä. Perusharjoituksena voi tällöin olla liike, joka on jonkinlainen sekoitus avoimen ja voittajaluokan kahden veneen liikkeestä:

Kumivene päästetään ajelhtimaan tuulen mukana, koira lähetetään hakemaan se...

... ja vene tuodaan maalitolppien väliin.

lähempänä rantaa oleva vene (tai uimapatja, jossa on köysi) jätetään ajelhtimaan, ohjaaja soutaa koiran kanssa vähän kauemmas ja lähettää koiran noukkimaan ajelhtivan veneen ja viemään sen rantaan tolppien väliin. Mikäli käytössä on vain yksi vene, mutta rannassa on laituri tai maaston muodot ovat muuten sopi-

via (esim. niemenkärki), ohjaaja voi lähettää koiran laiturilta hakemaan ulapalla ajelhtivaa venettä. Tällöin ohjaaja voi halutessaan kävellä itse maalitolppien luokse koiran ollessa vedessä venettä hakemassa, tai osaavan koiran kanssa jäädä paikoilleen ja odottaa, että koira suoriutuu maalitolppien väliin suunnistamisesta.

VIEMINEN

Vieminen on yllättävän usein vepekoeliikkeenä monen kompastuskivi. Syitä lienee useita: koiran kannalta liikkeelle lähteminen rannasta esine suussa on oudompaa kuin esineiden tuominen rantaan päin, esineiden vieminen vieraille on oudompaa kuin omistajalle, ja esineen luovuttaminen uuden henkilölle, joka ottaa sen vastaan eri tavalla kuin tuttu ihminen, voi olla koiralle vaikeaa. Usein luovutusvaiheen opetuksessakin on hätköity siten, että palkkio on annettu koiralle liian suoraan (vaneesta suoraan suuhun tai peräti heitetty koiran yli), tai heti alkuvaiheessa vasta rannassa, jolloin koiralle tulee esineen luovutuksen jälkeen kova kiire rantaan.

Kuivaharjoitteluna on tärkeää opettaa koira antamaan esineitä käteen siten, että vastaanottaja saa sen varmasti kiinni. Ei siis välttämättä riitä, että koiralle on opetettu esim. tottelevaisuuskokeiden noutoliike, jossa koira pitää esinettä tiukasti suussaan ja ohjaaja ottaa sen pois kumartuen itse koiran puoleen ja antamalla irrotuskäskyn.

Hyödyllisintä on opettaa koiralle kaksi eri luovutustapaa. Jos ihminen pitää kättä alhaalla kämmenpuoli ylöspäin, koiran tulee luovuttaa esine kämmenelle pudottamalla. Tässä ei riitä, että koira roiskaisee esineen sinne päin, vaan se pitää opettaa suorastaan tyrkyttämään esinettä vastaanottajalle.

Toinen luovutustapa on sellainen, että ihminen ottaa esineestä otteen yhdellä kädellä yläkautta ja koira irrottaa mieluiten ilman irrotuskäskyä, kun vastaanottajalla on esineestä kunnon ote. Jos esine putoaa, koiran pitää omatoimisesti nostaa se uudestaan ja tarjota vastaanottajalle.

Näistä tekniikoista ensimmäinen, kämmenelleluovutus, on helpointa opettaa koiralle sheippaamalla. Ohjaaja voi istuskella vaikka tuolilla tai portailla ja houkutella koiraa antamaan hänelle jonkun esineen, esim. jonkun sellaisen, jolla koira mielellään leikkisi heittoleikkiä (itse harjoittelin tämän liikkeen pennun kanssa vanhaa tiskiharjaa käyttäen). Aluksi riittää, että koira tuo esinettä ohjaajaa kohti, mutta pikku hiljaa siltä aletaan vaatia tarkempaa ja tarkempaa luovutusta suoraan kämmenelle. Jos koira pudottaa esineen maahan, sitä ei nosteta itse, vaan koiran tulee nostaa se ja tyrkyttää sitä entistä aktiivisemmin. Treenien edetessä leikki jatkuu vasta, kun luovutus saadaan vähän edellistä treenikertaa paremmaksi.

Toinen tekniikka, yläkautta luovutus, on useimmiten suoraviivainen liike opettaa, jos koira osaa jo kämmenelleluovutuksen tai jos se tekee noutoja esim. tottelevaisuuskoetyyliin. Kun koira tulee ohjaajan luo esine suussa, ohjaaja pitää kättään "auki" ja peruuttaa

Näissä kuvissa näytetään, miten kuivaharjoittelussa esineen luovutukseksi ei riitä se, että vastaanottaja jo saisi otettua esineen (ylempi kuva), vaan koiran pitää aktiivisesti tyrkyttää esinettä loppuun asti (alempi kuva).

samalla taaksepäin, houkutellen koiraa mukaansa. Kun koira tulee esine suussa lähemmäs, otetaan esineestä tukeva ote ja annetaan irrotuskäsky, ja palkitaan koira ohjaajaan päin. Palkkion suunta on tärkeä, koska sillä koira saadaan hakeutumaan koko ajan lähemmäs ohjaajaa. Ohjaajaan päin palkitseminen tarkoittaa sitä, että jos koiran palkkio on sen tuomalla esineellä leikkiminen, ohjaaja nostaa esineen kiinni rintakehäänsä, ottaa pari askelta taaksepäin ja antaa koiralle luvan tulla ottamaan esine uudestaan. Jos palkkio on ruokaa, sekin annetaan samalla tyyllillä: pakitaan muutama askel ja annetaan koiran tulla ottamaan makupala ihan ohjaajan vartalon tuntumasta.

Kuivaharjoittelussa kannattaa tehdä myös harjoituksia, joissa koira noukkii esineitä maasta

ja luovuttaa ne ohjaajalle jommallakummalla edellä mainituista tyyleistä. Välillä kannattaa vaihtaa kättä, jolla esine vastaanotetaan. Useimmat ihmiset ovat oikeakätisiä, mutta joskus kohdalle voi osua myös vasenkätinen avustaja.

Erityisesti tässä liikkeessä kannattaa hyödyntää perheenjäseniä ja muita mahdollisia avustajia, ja lähettää koira viemään kaikenlaisia mahdollisia esineitä ihmiseltä toiselle. Sanomalehti, juomatölkki ja monet muut käyttöesineet sopivat oikein hyvin harjoitteluun. Jos avustajaa ei ole kuivaharjoitteluunkaan käytettävissä, koiran voi opettaa istumaan esine suussa ja tuomaan sen kutsusta. Kun koira osaa kuivalla maalla tämän tehtävän perusteet, sitä on hyvä vaikeuttaa esimerkiksi niin, että reitti esineen vastaanottajalle ei ole ihan suora

ja helppo, vaan sen pitää mennä talossa huoneesta toiseen tai ulkona hypätä puunrungon tai ojan yli, eli luodaan treeniä varten jonkunlainen ”tempurata”.

Vastaanottajan ei kannata aina ottaa esinettä ihan heti ja nopeasti, vaan hän voi vaikkapa pakittaa hiukan ja muutenkin hidastella esineen ottamisessa, vaikka keuhisikin koiraa sa-

Esineen vientiharjoitus. Koira on jätetty rantaan paikallaoloon, ohjaaja on uimassa ja käskyttää koiran ottamaan vieressään olevia esineitä. Ensiksi tuodaan pelastusliivit...

... sitten tuodaan kumivene.

... ja lopuksi voi harjoitella millä tahansa esineillä.

malla. Tällöin tarkoituksena on se, että koiralle kerrotaan sen tekevän oikeaa asiaa, mutta sen pitää itse sitkeästi tarjota esinettä vastaanottajalle ennen kuin saa palkkion. Erityisesti tässä liikkeessä on hyvä heti huomioda, että palkkauksen suunnalla on merkitystä! Jos palkkio annetaan koiralle suoraan tai heitetään sen taakse, sen ajatus jo esinettä luovuttaessa kohdistuu pois esineen vastaanottajasta. Jos koiran sen sijaan pitää palkkiotakin tavoitella menemällä lähemmäs vastaanottajaa, liikkeen suunta koiran mielessä kohdistuu vahvemmin vastaanottajaan. Tällä voi olla ratkaiseva merkitys sitten, kun koiran pitää uiden luovuttaa esine vieraille ihmiselle.

Jotkut opettavat koiralle kuivalla maalla viemisliikettä myös siten, että sen tulee viedä annettu esine johonkin telineeseen, vaikkapa portaalle nostettuun koriin, tai kumiveneen keulaa etäisesti muistuttavan autonrenkaan sisälle. Tässä on ideana se, että koira tosiaan työskentelisi loppuun asti myös silloin, kun vastaanottaja on hyvin passiivinen, tai kun vastaanottajaa ei edes ole. Jos koira on valmis vedessäkin kurkottelemaan kelluvan autonrenkaan sisälle esineen sinne tuupatakseen, se todennäköisesti menee aina riittävän lähelle kumiveneitäkin.

Fiksu ohjaaja tekee kuivaharjoitteinakin kaikkia edellä esitettyjä treenejä, koska ne loistavasti täydentävät toisiaan ja opettavat koiralle työskentelysitkeyttä sekä muutenkin edistävät monipuolisia treenejä ja ohjaaja-koira -yhteistyötä.

Vientiliikkeen siirtäminen veteen yksintreeneissä onnistuu kätevimmin, jos koira osaa pitää esinettä suussa istuessaan paikallaan, jolloin ohjaaja voi mennä veteen esim. kahlusvyvydelle, tai seisomaan jollekin kivelle tai paikalleen ankkuroituun veneeseen. Tällöin liike tehdään tavallaan tuomisliikkeenä, mutta koira kuitenkin joutuu lähtemään esine suussa rannasta, kuten vepekokeissakin oikeasti. Jos tehtävä sujuu helposti, vaikeusastetta kannattaa hakea sillä, että pyrkii harjoittelemaan hyvin hitaasti syvenevässä rannassa, sillä esine suussa kahlaminen ennen uimista on monille koirille vaikeampaa kuin heti uimasyvyydelle pääseminen.

Jos koira ei osaa pitää esinettä suussa rannassa odottaessaan, mutta osaa kuitenkin tuokäskyn, variaationa voi liikkeen tehdä siten, että koira jää paikallaistumiseen, esine laitetaan sen viereen tai eteen, ja veteen kahlannut ohjaaja antaa sille tuo-käskyn. Tästä voi tehdä myös pitkäkestoisemmän leikin siten, että rantaan jätetään useita esineitä, ja koira tuo ensiksi lähimmän, mutta se lähetetään hakemaan rannasta peräkkäin myös muut esineet.

Kaiken kaikkiaan on hyvä opettaa koiralle esineen luovuttamiseen sitkeyttä paitsi

kuivalla maalla, erityisesti tietysti myös vedessä. Yksi hyvä tapa harjoitella tätä on sellainen, että ohjaaja istuu laiturilla, veneessä, tai sopivassa rannassa esim. rantakivellä, ja hänellä on useita esineitä. Koiralle heitetään veteen yksi esine ja pyydetään se käteen, ja palkaksi koiralle voidaan antaa sen suosikkivesilelu tai namia (sopivan isona palana vedessä syötäväksi). Sitten sama toistetaan joillakin muilla esineillä. Lopuksi koiralle annetaan loppupalkka (lempilelu tai vaikka namipurkki, jonka se saa viedä rantaan) ja käsketään se rantaan. Tällaisessa harjoituksessa voi huoletta käyttää laajaa esinevalikoimaa, eikä jumittua pelkästään juuri tällä hetkellä voimassaolevien sääntöjen mukaisiin esineisiin. Sopivia esineitä kaikenlaisten vesilelujen ja dummyjen lisäksi ovat esim. pelastusrenkas, köydenpätkä, pelastusliivit, mela, ja jopa vetoköydellä varustettu pieni [lasten] kumivene, surffilauta tms.

Edellä mainittiin tavoitteeksi työskentelysitkeys, joten siitä vielä tarkemmin muutama sana. Sitkeyttä ilmentää se, että koira tuo vastaanottajalle useita esineitä peräkkäin, ja että esineet voivat olla hyvin erilaisia. Lisäksi tarvitaan sitkeyttä haluta viedä esine perille asti, eikä vain nopeasti luovuttaa sitä tai peräti sylkäistä veteen. Näitä voi harjoitella siten, että esinettä ei oteta vastaan välittömästi, vaan leikitään ”maailman surkeinta yleistä avustajaa”. Jotta leikistä tulisi koiralle mielekäs, sitä kannattaa ainakin alkuvaiheissa kehua ja innostaa, mutta samalla esineen vastaanottamisesta tehdään hidasa prosessi. Ohjaaja voi istua kädet taskussa koiraa innokkaasti kehua, tai ottaa esinettä vastaan siten, että pitää kynärpänsä kiinni kyljissään, jolloin koiran pitää todellakin tyrkyttää esinettä hänelle. Ja kun koira on sitkeästi tarjonnut esineen perille asti, sille pitää ehdottomasti antaa paljon kehuja ja superpalkka, mutta palkkakin (lempilelu, iso nimi tai namipurkki) kannattaa antaa siten, että sitä ei heitetä veteen, eikä edes työnnetä koiran kitaan, vaan koiran pitää sekin hakea hyvin läheltä ohjaajaa pientä ponnistelua käyttäen.

Ohjaajan on syytä ymmärtää, että tällainen treeni on aluksi koiralle erittäin vaativa, joten sitä todellakin pitää kehua ja innostaa, jos vastaanottovaihetta muuten vaikeutetaan.

Jos koiralla on vaikeuksia luovuttaa esine siksi, että sen uimatekniikka veneessä, laiturilla tms. olevan henkilön edessä on liian pysty, tätäkin asiaa kannattaa harjoitella. Yksi erinomaisesti havaittu tapa on opettaa koiraa ”polkemaan vettä paikallaan” tai ainakin lähes paikallaan siten, että se ei aluksi tule ollenkaan esineen kanssa, vaan tulee pelkästään hakemaan ohjaajalta namin (tai lelun, jos se ei ollenkaan motivoitu namista). Nami annetaan koiralle siten, että sitä ei työnnetä suoraan koiralle sen ollessa kohti ohjaajaa, vaan ensiksi ohjaaja kehuu koiraa ja sitten suuntaa namikädellään koiran hitaasti uimaan veneen tai

laiturin sivun suuntaisesti rannasta pois päin, antaa yhden namin, ja jatkaa lisänimeillä esittämistä muutaman rauhallisen vedon verran, kunnes koira saa luvan poistua rantaan.

Lopuksi voimme vielä purkaa viennin osiin, jotta kaikkien edellä esitettyjen vaiheiden merkitys selkenee ja tämän vepessä perinteisesti hyvin vaikeaksi koetun liikkeen harjoittelusta saataisiin kaikki hyöty irti.

- Koiran täytyy ottaa esine suuhun -- tämä opetetaan kunnolla kotona ja kuivalla maalla.
- Koiran täytyy ainakin vähän aikaa pitää esinettä suussa ennen kuin se lähtee liikkeelle -- tämä opetetaan kunnolla kotona ja kuivalla maalla.
- Koiran täytyy pitää esine suussa myös koko uinnin ajan. -- Tässä kuivaharjoittelu luo pohjan, jos koira oppii pitämään esinettä myös vähän vaikeamman ”tempuradan” läpi, mutta hyvin tärkeää on opettaa koira myös kahlaamaan esine suussa; uiminen esine suussa on yleensä helpompaa.
- Koiran täytyy uida esine suussa riittävän pitkälle. -- Tässä auttaa se, että koiralla ei ole kiire rantaan palkkion toivossa, sen uimakunto on riittävän hyvä, ja se on tehnyt monipuolisia harjoitteita esimerkiksi useita esineitä peräkkäin luovuttaen. Lisäksi sen motivaatio viedä esine perille asti on luotu tässä luvussa kerrotuilla treeneillä. Välillä kannattaa harjoitella myös ylipitkillä etäisyyksillä, kovassa tuulessa, jne.
- Koiran täytyy haluta luovuttaa esine vastaanottajalle. -- Pohja luodaan kuivaharjoittelulla, jossa koiran motivaatiota ”tyrkyttää” esine vastaanottajalle vahvistetaan. Vesiharjoittelussa samaa jatketaan ja vahvistetaan koiran intoa pysytellä veneen lähellä, kunnes esine on luovutettu, kaikki palkkiot kuitattu, ja käsky palata rantaan annettu. Yllättävän moni vepeharrastaja pelkää koiran palkitsemista veneestä sillä perusteella, että ”se jää sitten sinne”. En ole vielä koskaan nähnyt kokeessa tai muutenkaan koiran jäävän passiiviseksi muuttuvan esineen vastaanottajan luokse niin pitkäksi aikaa, että se ei ehtisi rantaan suoritusajan puitteissa. Kaikkein tärkeintä siis on vahvistaa koiran intoa luovuttaa esine, ja se into rakennetaan kombinaatiolla työskentelysitkeyden vahvistamista, kiireetöntä palkitsemista veneestä sekä rannasta tulevaa kehua ja loppupalkkaa.

HUKKUVAN PELASTAMINEN

Hukkuvan pelastaminen yksintreenissä koostuu patukkapelastamisesta (alemmat luokat, jos ei käytä valjaita) ja pelastusrengaspelastamisesta.

Valjaiden ja pelastusrenkaan kanssa pelastamiseen yksi tärkeimmistä alkuharjoitteista on kiertäminen, josta on kerrottu tarkemmin tämän oppaan alussa. Uudessa koira voi kiertää erilaisia esineitä myös vepevaljaat päällä tai pelastusrengasta mukanaan kuljettaen, mikä vahvistaa hukkuvan kiertämistä. Ja hukkuvan on ehdottomasti helpompi saada valjaista tai renkaasta ote, jos koira kiertää sen sijaan, että koira vain kääntyisi edessä takaisin rantaan.

Koiran kannalta elottoman kohteen kiertäminen ilman, että kukaan tarttuu valjaista tai renkaasta kiinni, on kuitenkin jossakin määrin erilaista kuin se, että koira kiertää pelastusvälineeseen aktiivisesti tarttuvan hukkuvan. Onneksi hyvin monet koirat motivoituvat nimenomaan siitä, että mukaan tulee painolastia, jota ne alkavat vetää rantaan, joten pelkän yksin tehdyn kiertämistreenin jälkeen ei välttämättä ole hirveän suuri kynnyks siirtyä elävään pelastettavaan. Pidättyväisille ja vain niukan taistelutahdon omaaville koirille ero voi olla suurempi.

Yksin harjoittellessa olisi hyvä opettaa koira myös siihen, että oma ohjaaja voi olla vedessä ja koira kiertää hänet pelastusrenkaan kanssa (tai valjaat päällä). Tällöin koira voi myös oppia sen idean, että hukkuvan luota poistutaan vasta, kun renkaassa on painoa. Helpoimmillaan tällainen treeni onnistuu, jos koira voidaan jättää rantaan joko pelastusrenkaan naru valmiiksi suussa tai vesirajassa, josta se ottaa sen mukaansa. Rantaa kohti uitaessa ohjaaja pääsee vielä vahvistamaan tolppien väliin tulemistä, ja aluksi tietysti matka kannattaa pitää sen verran lyhyenä, että ohituksia ei vahingossa tule.

Patukkapelastamista voi harjoitella yksin vastaavalla tyylillä: koira jätetään rantaan odottamaan, ohjaaja ui vähäeleisesti ja patukka riittävän piilossa ulapalle, ja sopivassa kohdassa antaa koiralle pelastamiskäskyn ja alkaa pärskiä patukalla. Halutessaan voi tehdä myös toisinpäin, eli ensiksi pärskiä ja sitten antaa koiralle luvan lähteä rannasta. Itse pidän aina siitä ajatuksesta, että myös patukkapelastamisessa koira lähtee vasta ohjaajan käskystä, vaikka liikkeen nykysääntöjen puitteissa saakin tehdä jo pelkästä hukkuvan pärskimisestä.

Mikäli edellä kuvattu tapa harjoitella patukkapelastamista ilman avustajia on koiralle aluksi liian vaikea, helppo variaatio on sellainen, jossa ohjaaja ja koira ovat molemmat valmiiksi vedessä. Koira ui, ja ohjaaja joko ui tai kahlaa, patukka on hänellä mukana melko huomattomasti. Sopivassa kohdassa ohjaaja antaa

Voittajaluokan "hukkuvan" askartelimme kerran lapiosta, märkäpuvusta, pelastusliiveistä ym. (juhannuksen kunniaksi sillä oli viinapullokin kädessä). Tässä siis harjoiteltiin vain kiertämistä. Monien koirien mielestä, myös Pinkon, on paljon motivoivampaa, jos hukkuva oikeasti tarttuu renkaaseen ja hänet saa viedä rantaan, joten tällaisia harjoituksia ei kannata tehdä liikaa.

koiralle luvan ottaa patukasta kiinni ja lähteä viemään häntä kohti rantaan. Tämä harjoitustapa sopii erityisesti koirille, joilla on taipumusta mennä hiukan ylikierroksille siitä, että oma

ohjaaja ui ulapalle ja toimii sieltä käsin hukkuvana. Näin liikkeeseen voidaan saada rauhallista suoritusvarmuutta.

MUITA HYÖDYLLISIÄ HARJOITUKSIA

Jos käytössä on muunlainen vene kuin kumi-vene, koiraa ei välttämättä voi tai halua hyp-pyyttää siitä, mutta soutuveneeseen, kanootin tai vastaavan avulla voi silti tehdä monia hyödyllisiä harjoituksia. Joka tapauksessa sellaisen kanssa voi harjoitella veneen hakemista samalla tavalla kuin edellä on kerrottu kumiveneen tai ”kumiveneen korvikkeen” suhteen, mutta huomioon kannattaa ottaa se, että tällaisen veneen materiaali voi olla selvästi kovempaa. Ainakin kovassa tuulessa harjoittelua kannattaa välttää, ettei koira saa venettä hallitsemattomasti päällensä.

Esineiden vastaanottamista uivalta koiralta voi hyvin harjoitella myös muunlaisista veneistä kuin kumiveneestä, kunhan ohjaaja yltää edes kumartumalla ottamaan esineen vastaan. Tällä taas vahvistetaan työskentelyä monenlaisissa tilanteissa sekä työskentelysitkeyttä, koska koira saattaa joutua normaalia kumivenetreeniä enemmän hakemaan kohtaa, jossa esineen saa kunnolla annettua ohjaajalle. Tempu voi myös olla oikeasti hyödyllinen, jos vaikkapa meloja pudottaa melansa tai veneestä putoaa jotakin muuta, jota koira lähetetään hakemaan.

Hyödyllinen tempu veneretkeilijälle vepekoiran omistajalle on myös sellainen, jossa koira pitää veneen köydestä kiinni ja istuu rannalla, laiturilla tms. sillä aikaa, kun ohjaaja lastaa venettä. Tässä samalla opetellaan esineen pitämistä suussa sekä paikallaoloa ja yleistä malttia.

Melko täydellisen veneilyavustajan koirasta saa, jos se totutetaan myös siihen, että se voidaan nostaa vedestä veneeseen, ja tarvittaessa myös veneestä veteen, etenkin jos vene on sellainen, josta sen ei haluta itse koskaan hyp-päävään (vaikkapa moottoriveneet). Koiran nostaminen vedestä on helppointa, jos sillä on pelastusliivit tai riittävän tukevat valjaat, mutta koiran koosta ja ohjaajan osaamasta tekniikasta riippuen koiran voi saada nostettua veneeseen muutenkin. Tärkeintä on, että koira tuntee olonsa koko ajan turvalliseksi, eikä siihen ainakaan satu. Tekniikkaa voi olla fiksuinta harjoitella laiturilta tai kumiveneestä, jossa avustaja hoitaa soutamisen ja pitää veneen paikallaan ja tasapainossa. Jos koira on opetettu siihen, että se voidaan nostaa veneeseen, se on helppo päästää myös kesken veneretken uimaan kuntouintia veneen vierellä.

MUITA MATERIAALIA

You Tube -kanavallani (Merja Tornikoski) on useita videoita vepeen yksintreenaamisesta ja muista vesipelastukseen liittyvistä treeneistä ja vesileikeistä. En ole toistaiseksi tehnyt niistä kanavalleni omaa soittolistaa, joten vepevideot pitää valitettavasti vielä tällä hetkellä etsiä kaikkien muiden videoideni joukosta.

Veneen hakua voi harjoitella muillakin kuin kumiveneellä. Ohjaaja voi uida hetken koiran mukana varmistaen, että koira tuo kanootin varmasti takaisin maalitolppien väliin eikä lähde oikomaan rantaan siitä kohdasta, josta sai kanootin kiinni.

Luottamus. Koiralle opetetaan, että sitä voi käsitellä myös vedessä ja esim. nostaa vedestä laiturille (tai veneeseen tms.), tai laiturilta veteen niin, että se pysyy rauhallisena ja luottaa täysin ohjaajaansa.

Merja Tornikoski on harrastanut belgianpaimenkoiriensa kanssa vesipelastusta jo kaksi vuosikymmentä. Merja pyrkii harjoittelemaan mahdollisimman monipuolisesti ja yhdistämään omiin vesitreeneihinsä elementtejä myös muista harrastamistaan vesiturheilulajeista. Merjan kuvissa seikkailee belgianpaimenkoira tervueren, Hukkarullan Hikipinko 'Pinko'.

*Vepen yksinharjoittelussa vain mielikuvistus on rajana...
Hauskoja polskimisia kaikille – uidaan ja nautitaan kesästä!*

